

[Udenrigsministeren.]

Forholdet mellem Øst- og Vesteuropa er med alle forskelle og modsætninger i det væsentlige fortsat kendetegnet ved forsøgene på at nå en afspænding. I denne forbindelse må dette ord ikke opfattes som et passivt, men snarere som et aktivt begreb eller med andre ord som et udtryk for en praktisk politik, der dels sigter imod en nedbrydning af frygt og mistillid ved en løbende dialog mellem landene på hver side af den kunstige skillelinje i Europa, der er et resultat af den anden verdenskrig, dels sigter mod at finde frem til områder, hvor der er mulighed for et praktisk samarbejde mellem de øst- og de vesteuropæiske lande. Efter dansk opfattelse, en opfattelse, vi ikke er ene om, eksisterer der ikke noget alternativ til denne politik, når det gælder at bringe de stivnede fronter i Europa i bevægelse og på længere sigt at skabe grundlaget for en varig, retfærdig og for alle parter tilfredsstillende og fredelig løsning på de europæiske sikkerhedsproblemer.

Et af de spørgsmål, der er nærmest forbundet med Europas sikkerhed, er Tysklandsproblemet, eller rettere det delte Tysklands problem. Fra dansk side kan vi derfor ikke andet end udtale vor tilfredshed med den aktive tyske østpolitik, der føres af den nye tyske regering under forbundskansler Willy Brandts ledelse. Under hans nylige officielle besøg i Danmark fik regeringen et klart indtryk af den vilje og beslutsomhed, der ligger bag de tyske bestræbelser for at få normaliseret forholdene mellem Forbundsrepublikken og de østeuropæiske lande. På dansk hold nærer vi det oprigtige håb, at Østeuropa vil forstå, at det her drejer sig om et ærligt forsøg på at skabe forståelse og fred, og at det vil blive til hele Europas skade, hvis den udstrakte hånd afvises.

Forbundsregeringens initiativer går ud på et tilbud om at få bragt en aftale i stand om afkald på magtanvendelse og trusler herom. Det er betydningsfuldt, at spørgsmålet om magtafkald er genstand for forhandlinger mellem Forbundsrepublikken og de østeuropæiske stater. Ikke alene fordi Forbundsrepublikken — ligesom i øvrigt Østtyskland — ikke er deltager i FN-pagten, hvor der findes en forpligtelse til ikke at bruge magt i internationale forhold, men

også og ikke mindst fordi en sådan forhandling i sig indebærer muligheden for at få afklaret og drøftet andre væsentlige problemer landene imellem.

Drøftelserne i Moskva og Warszawa er da også kommet ind på mange sider af det indbyrdes forhold imellem de pågældende lande og dermed også på de europæiske sikkerhedsproblemer i vid forstand. Det er naturligvis endnu ikke muligt at danne sig nogen mening om udfaldet af de igangværende drøftelser, men jeg tror, det er væsentligt, at denne dialog er kommet i gang.

Også fra dansk side søger vi at føre en aktiv afspændingspolitik gennem kontakter på minister- og embedsmandsniveau og gennem forsøg på at etablere et praktisk samarbejde på de områder, der er af gensidig interesse, det være sig handel, teknologi, videnskab, kultur, turisme og hvad andet kan nævnes.

Som det vil være tinget bekendt, aflagde jeg i slutningen af november måned sidste år et officielt besøg i Sovjetunionen. Jeg havde lejlighed til at drøfte problemer af betydning for Danmark og at forhandle forskellige praktiske samarbejdsarrangementer. I indeværende år vil denne linje blive videreført gennem udveksling af ministerbesøg med andre østeuropæiske lande, hvis interesse i en udvidelse af det konkrete samarbejde på en lang række praktiske områder synes stor. Jeg føler mig overbevist om, at de senere års afspændings- og samarbejdstendenser trods tilbageslag som det, vi oplevede i Czekoslovakiet i 1968, dog vil vise sig stærkere end de kræfter, der trækker i den anden retning.

Forholdet mellem Øst og Vest må i dag erkendes ikke blot at være kendetegnet af magtpolitiske og ideologiske modsætninger, men i stigende grad også af områder af fælles interesse, som i løbet af 1960'erne har medvirket til på længere sigt at bane vej for et konstruktivt samarbejde mellem Øst og Vest.

Der synes imidlertid at være grænser for, hvor langt denne udvikling vil kunne beforders gennem bilaterale kontakter, som det fortrinsvis er sket indtil nu. Ligesom der på vestligt hold er fundet behov for, efterhånden som samarbejdet er blevet intensiveret, at oprette multilaterale organer og institutioner for at kunne nå frem til den for alle